

การศึกษาปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยตามความคิดเห็นของ นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์ A Study of Practical Problem on the Ward from Nurse Student Opinion in Boromarajanani College of Nursing, Surin

วรรณชาติ ตาเลิศ* คมวัฒน์ รุ่งเรือง**
Wannachart Talerd* Komwat Rungruang**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย และเปรียบเทียบปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปี กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2556 จำนวน 190 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 55 ข้อ มีความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13, S.D. = 0.97$) และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยโดยภาพรวมระหว่างชั้นปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยด้านบุคคล ด้านอาจารย์ผู้นิเทศ ด้านพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแหล่งฝึก และด้านสุขภาพกายและจิตใจระหว่างชั้นปีที่ 2 กับ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านเพื่อนร่วมงาน ด้านสถานที่/ระยะเวลาในการฝึกงาน และด้านองค์ความรู้ ระหว่างชั้นปีที่ 2 กับ ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 3 กับ ชั้นปีที่ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : การฝึกภาคปฏิบัติ ปัญหาการฝึก นักศึกษาพยาบาล

* พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์

**พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์

ABSTRACT

This research aimed to examine and to compare the problem level of practical on the ward from nurse student opinion. A sample was selected from 190 graduated nurse students, academic year 2013 by using stratified random sampling method. Research instrument is the problem level of practical on wards in keeping with the practical nurses opinion questionnaire. The rating standard scale 55 points, By cronbachAlphais 0.89. The analyzing statistic was mean, standard deviation and statistic hypothesis examination One Way ANOVA. The result of this research found that 1. The examination result of the problem level of practical on the wards in keeping with the practice nurse student opinion in each year classify by field found that 1) Individual field is in the coordinate level is middling (= 3.16, S.D. = 0.97) 2. The comparison result of the problem level of practical on the ward in keeping with the practice nurse student opinion in each year is statistically difference significant at 0.1 level. Considering in each aspect showed that 1. Four aspects; 1) Personality, 2) The faculty supervisors, 3) Nurses in the practice and 4) the physical and mental health between 2nd year nurse student and 3rd year nurse student and between 2nd year nurse student and 4th year nurse student are statistically difference significant at 0.1 level. And 2. Three aspects; 1) Colleagues, 2) The place / time in practice and 3) Knowledge between 2nd year nurse student and 4th year nurse student and between 3rd year nurse student and 4th year nurse student are statistically difference significant at 0.1 level.

Keywords : The Practical, The problem level of practical on the ward , Nurse Student

* Registered Nurse : Practitioner Level , Boromarajonani College of Nursing , Surin

** Registered Nurse : Senior Professional Level , Boromarajonani College of Nursing , Surin

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนการสอนสาขาพยาบาลศาสตร์ในปัจจุบันประกอบไปด้วยการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทั้งนี้การจัดการเรียนภาคทฤษฎีนั้น เป็นการจัดการเรียนการสอนในมิติของการเรียนรู้ที่เน้นทางด้านพุทธิพิสัย จุดมุ่งหมายเพื่อผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี หลักการของวิชาชีพ ความรู้เชิงทฤษฎีด้านการพยาบาลและศาสตร์สาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาล¹ ส่วนการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาทางการพยาบาล โดยความมุ่งหมายเพื่อพัฒนานักศึกษาพยาบาลให้เกิดความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ เกิดการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลสามารถนำความรู้ทางด้านทฤษฎีเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม²

ในบริบทการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิ์ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดการเรียนการสอนโดยให้นักศึกษาได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีในภาคการศึกษาที่ 1 และขึ้นฝึกภาคปฏิบัติในภาคเรียนศึกษาที่ 2 และ 3 ถึงแม้ว่านักศึกษาจะได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีในแต่ละรายวิชาไปแล้ว แต่การขึ้นฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละรายวิชาซึ่งมีลักษณะเนื้อหาที่มีความแตกต่างกันมีความยุ่งยากซับซ้อนตามระดับชั้นปีที่สูงขึ้น ย่อมส่งผลให้เกิดปัญหาในการฝึกภาคปฏิบัติตามมาทั้งในเรื่องของความเครียด ความวิตกกังวล ทั้งนี้อาจมีสาเหตุเนื่องจากการขาดทักษะในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล การลืมนขั้นตอนการปฏิบัติการพยาบาล โดยเฉพาะในนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ซึ่งเป็นการฝึกภาคปฏิบัติครั้งแรก ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การสร้างสัมพันธภาพและ

การสื่อสารที่นักศึกษาจะต้องมีการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์พยาบาล พยาบาลที่ปฏิบัติงานประจำแหล่งฝึก เจ้าหน้าที่ในทีมสุขภาพ รวมทั้งการที่ต้องสร้างสัมพันธภาพกับผู้รับบริการ เพื่อที่จะได้ข้อมูลมาประกอบการวางแผนการพยาบาล สิ่งแวดล้อมบนหอผู้ป่วยที่นักศึกษายังไม่คุ้นเคยมาก่อน และสถานที่ที่มีความแปลกใหม่ ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาในขณะฝึกปฏิบัติงาน การขาดความรู้ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่เกิดจากความเครียดเนื่องด้วยการปฏิบัติการพยาบาลในแต่ละหอผู้ป่วยนั้น นักศึกษาจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องให้การดูแลผู้ป่วยบางกลุ่มที่มีความยุ่งยากซับซ้อน ทั้งๆ ที่นักศึกษายังไม่ได้เรียนรู้เนื้อหาโรคเหล่านั้น รวมทั้งลักษณะการนิเทศงานของอาจารย์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติล้วนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา ท้ายที่สุด คือ ปัญหาสุขภาพของนักศึกษาเอง บางคนสุขภาพแย่ง รู้สึกเหนื่อยล้าจากการพักผ่อนไม่เพียงพอ รู้สึกปวดศีรษะ สุขภาพไม่แข็งแรงเนื่องจากต้องทำงานดึกและตื่นเช้าเพื่อให้ทันขึ้นฝึกปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนด³

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นหากไม่ได้รับการประเมินและการจัดการกับปัญหาในการฝึกภาคปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมแล้ว นอกจากนักศึกษาจะต้องเผชิญกับความเครียด ความวิตกกังวลในขณะฝึกปฏิบัติงานแล้ว อาจทำให้นักศึกษาเกิดความท้อถอย ความเบื่อหน่ายที่จะเรียนรู้ ขาดความรักในวิชาชีพและเกิดการลาออกจากการเรียนก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา ดังนั้นปัญหาในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ล้วนมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้การที่จะทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น อาจารย์พยาบาลเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักศึกษาประสบผลสำเร็จในการศึกษาการจัดประสบการณ์

การเรียนรู้ อาจารย์พยาบาลจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถในการด้านวิชาการพยาบาล และวิชาอื่นๆที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี มีความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติการพยาบาล เป็นผู้มีความบุคลิกภาพดี มีความมั่นใจในตนเอง มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนและวิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์พยาบาลนิเทศนักศึกษาฝึกภาคปฏิบัติ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์ เพื่อจะได้รับการทราบข้อมูลปัญหาการฝึกปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างแท้จริง อันจะนำไปสู่การวางแผนการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม เพื่อที่จะพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ เกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพมีความรักความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพการพยาบาลต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

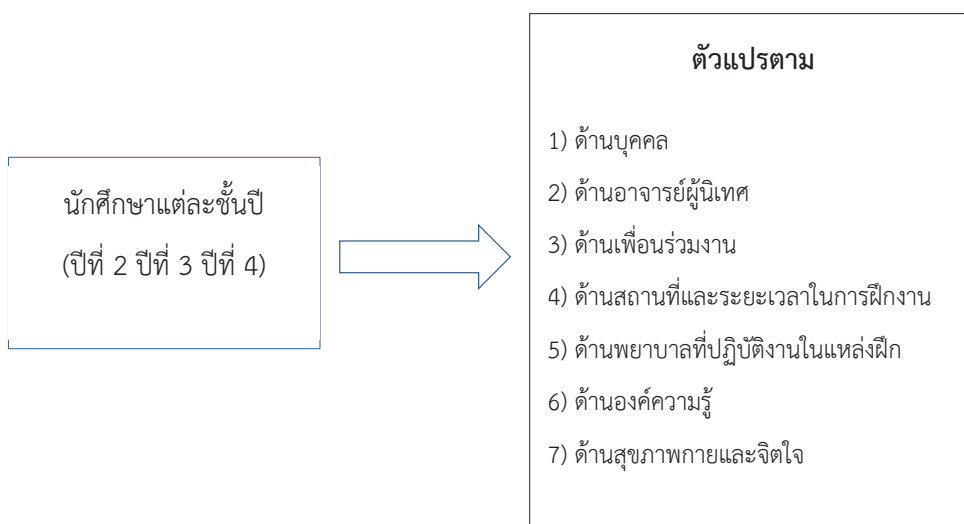
1. เพื่อศึกษาปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์ ชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยในภาพรวมแตกต่างกัน
2. นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์ ชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยในแต่ละด้านแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยพบว่ามีตัวแปรที่เกี่ยวข้อง และนำมาเป็นกรอบในการวิจัยปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลจำนวน 7 ด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2, 3 และ 4

ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์ ปีการศึกษา 2556 รวมทั้งสิ้น 229 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซี และมอร์แกน (Krejcie, R.V. and Morgan, D.W.)⁴ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 190 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตาราง 1 ร้อยละของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	จำนวนนักศึกษา		
	นักศึกษาพยาบาล	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 2	79	66	34.74
ชั้นปีที่ 3	80	66	34.74
ชั้นปีที่ 4	70	58	30.52
รวม	229	190	100.00

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 55 ข้อ แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านอาจารย์ ผู้นิเทศ ด้านเพื่อนร่วมงาน ด้านสถานที่และระยะเวลาในการฝึกงานด้านพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแหล่งฝึก ด้านองค์ความรู้ และด้านสุขภาพกายและจิตใจหลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งประกอบ

ด้วยอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์นิเทศนักศึกษาพยาบาล จำนวน 2 ท่าน และพยาบาลประจำการจำนวน 1 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา พบว่า มีค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยาม (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ถือว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาพยาบาลที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทำการศึกษาก่อนจำนวน 30 ราย และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.51 – 5.00	มีความคิดเห็นต่อปัญหาการฝึกปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีความคิดเห็นต่อปัญหาการฝึกปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	มีความคิดเห็นต่อปัญหาการฝึกปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีความคิดเห็นต่อปัญหาการฝึกปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	มีความคิดเห็นต่อปัญหาการฝึกปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยประสานงานกับประธานรุ่นนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลบัณฑิต ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ปีการศึกษา 2556 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้แก่ประธานรุ่นนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลบัณฑิต ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ปีการศึกษา 2556

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กับประธานรุ่นฯ ทุกชั้นปี เพื่อขอให้ตอบแบบสอบถามและส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยภายใน 1 สัปดาห์หลังจากได้รับแบบสอบถาม

3.4 กรณีที่ผู้วิจัยไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยจะดำเนินการส่งแบบสอบถามชุดใหม่ไปอีกครั้ง และขอความอนุเคราะห์ให้ส่งคืนภายใน 3 วัน

3.5 ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนจำนวน 190 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 หลังจากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูลในแบบสอบถาม

3.6 นำข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์ วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบระดับปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์ วิเคราะห์โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความสำคัญทางสถิติ จึงเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple comparison) โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) 5

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยคำนึงถึงหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยให้ความสำคัญในขั้นตอนต่างๆของการวิจัย ผ่านการอบรมจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์ เลขที่ S-EC 02-14-56

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

ค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.13$, S.D. = 0.97) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.87-3.28$, S.D. = 0.86-1.08) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยคะแนนจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ด้านสุขภาพกายและจิตใจ ด้านองค์ความรู้ ด้านพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแหล่งฝึก ด้านสถานที่/ระยะเวลาในการฝึกงาน ด้านอาจารย์ผู้นิเทศ ด้านบุคคล และด้านเพื่อน

ร่วมงาน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนน ปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย จำแนกรายชั้นปี พบว่า

1.1 นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.81, S.D. = 1.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.53-2.95, S.D. = 0.92-1.25$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยคะแนนจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ด้านสุขภาพกายและจิตใจ ด้านองค์ความรู้ ด้านพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแหล่งฝึก ด้านสถานที่/ระยะเวลาในการฝึกงาน ด้านอาจารย์ผู้นิเทศ ด้านบุคคล และด้านเพื่อนร่วมงานตามลำดับดังแสดงในตารางที่ 2

1.2 นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.14, S.D. = 0.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

($\bar{x} = 2.87-3.41, S.D. = 0.88-0.92$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยคะแนนจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ด้านสุขภาพกายและจิตใจ ด้านพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแหล่งฝึก ด้านอาจารย์ผู้นิเทศ ด้านสถานที่/ระยะเวลาในการฝึกงาน ด้านองค์ความรู้ ด้านบุคคล และด้านเพื่อนร่วมงาน ตามลำดับดังแสดงในตารางที่ 2

1.3 นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49, S.D. = 0.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ($\bar{x} = 3.33-3.65, S.D. = 0.67-0.80$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยคะแนนจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ด้านสุขภาพกายและจิตใจ ด้านสถานที่/ระยะเวลาในการฝึกงาน ด้านองค์ความรู้ ด้านเพื่อนร่วมงาน ด้านพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแหล่งฝึก ด้านบุคคล และด้านอาจารย์ผู้นิเทศ ตามลำดับดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยจำแนกรายด้านรายชั้นปี (n = 190)

ปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย	ชั้นปี 2	ชั้นปี 3	ชั้นปี 4
	Mean (S.D.)	Mean (S.D.)	Mean (S.D.)
ด้านบุคคล	2.64 (1.07)	3.09 (0.92)	3.38 (0.75)
ด้านอาจารย์นิเทศ	2.81 (1.03)	3.17 (0.88)	3.30 (0.80)
ด้านเพื่อนร่วมงาน	2.53 (0.99)	2.78 (0.91)	3.55 (0.68)
ด้านสถานที่/ ระยะเวลาในการฝึกงาน	2.88 (1.25)	3.15 (0.90)	3.57 (0.76)
ด้านพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแหล่งฝึก	2.91 (0.98)	3.21 (0.86)	3.38 (0.77)
ด้านองค์ความรู้	2.93 (0.92)	3.14 (0.81)	3.57 (0.67)
ด้านสุขภาพและสุขภาพจิต	2.95 (1.05)	3.41 (0.88)	3.65 (0.71)
โดยภาพรวม	2.81 (1.04)	3.14 (0.88)	3.47 (0.73)

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยโดยภาพรวม จำแนกรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตารางที่ 3

และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple comparison) โดยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตารางที่ 4 พบว่า

1. ด้านบุคคล ด้านอาจารย์ผู้นิเทศ ด้านพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแหล่งฝึก และด้านสุขภาพกายและจิตใจ ค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยระหว่างชั้นปีที่ 2 กับ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 4 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ด้านเพื่อนร่วมงาน ด้านสถานที่/ระยะเวลาในการฝึกงาน และด้านองค์ความรู้ ค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยระหว่างชั้นปีที่ 2 กับ ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 3 กับ ชั้นปีที่ 4 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยจำแนกรายด้าน (n = 190)

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ด้านบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	15.243	2	7.621	22.390	.000**
	ภายในกลุ่ม	63.652	187	.340		
	รวมทั้งหมด	78.895	189			
ด้านอาจารย์ผู้นิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	7.350	2	3.675	14.726	.000**
	ภายในกลุ่ม	46.669	187	.250		
	รวมทั้งหมด	54.019	189			
ด้านเพื่อนร่วมงาน	ระหว่างกลุ่ม	28.434	2	14.217	30.705	.000**
	ภายในกลุ่ม	86.586	187	.463		
	รวมทั้งหมด	115.020	189			
ด้านสถานที่/ระยะเวลาในการฝึกงาน	ระหว่างกลุ่ม	12.552	2	6.276	14.459	.000**
	ภายในกลุ่ม	81.173	187	.434		
	รวมทั้งหมด	93.725	189			
ด้านพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแหล่งฝึก	ระหว่างกลุ่ม	6.709	2	3.354	11.654	.000**
	ภายในกลุ่ม	53.825	187	.288		
	รวมทั้งหมด	60.534	189			

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยจำแนกรายด้าน (n=190) (ต่อ)

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ด้านองค์ความรู้	ระหว่างกลุ่ม	11.047	2	5.523	18.040	.000**
	ภายในกลุ่ม	57.255	187	.306		
	รวมทั้งหมด	68.302	189			
ด้านสุขภาพกายและจิตใจ	ระหว่างกลุ่ม	14.568	2	7.284	14.098	.000**
	ภายในกลุ่ม	96.612	187	.517		
	รวมทั้งหมด	111.179	189			

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยจำแนกรายชั้นปี (n = 190)

Dependent Variable	(I) ชั้นปี	(J) ชั้นปี	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
ด้านบุคคล	ปี 2	ปี 3	-.44296	.09702	.000**	-.6823	-.2036
		ปี 4	-.73359	.11355	.000**	-1.0138	-.4534
ด้านอาจารย์ผู้นิเทศ	ปี 2	ปี 3	-.35511	.08307	.000**	-.5601	-.1501
		ปี 4	-.48182	.09723	.000**	-.7217	-.2419
ด้านเพื่อนร่วมงาน	ปี 4	ปี 2	1.01768	.13243	.000**	.6909	1.3445
		ปี 3	.76420	.12771	.000**	.4491	1.0793
ด้านสถานที่/ระยะเวลา	ปี 4	ปี 2	.68939	.12823	.000**	.3730	1.0058
		ปี 3	.42443	.12366	.003**	.1193	.7296
ด้านพยาบาลที่ปฏิบัติงาน	ปี 2	ปี 3	-.30742	.08921	.003**	-.5276	-.0873
		ปี 4	-.48043	.10442	.000**	-.7381	-.2228
ด้านองค์ความรู้	ปี 4	ปี 2	.64394	.10769	.000**	.3782	.9097
		ปี 3	.43277	.10385	.000**	.1765	.6890
ด้านสุขภาพกายและจิตใจ	ปี 2	ปี 3	-.45955	.11952	.001**	-.7545	-.1646
		ปี 4	-.70455	.13989	.000**	-1.0497	-.3594

การอภิปรายผล

ปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 0.97) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระบบโครงสร้างของการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ โดยความมุ่งหมายของหลักสูตรที่เป็นหลักสูตรบูรณาการมุ่งเน้นให้นักศึกษามีความรู้และทักษะด้านการปฏิบัติการพยาบาล ส่งผลให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของรายวิชา และมีความกระตือรือร้นในการฝึกภาคปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ประกอบกับการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละรายวิชาของนักศึกษาในแต่ละชั้นปี นักศึกษาจะได้รับการปฐมนิเทศจากอาจารย์ผู้ประสานรายวิชา อาจารย์นิเทศในแต่ละหอผู้ป่วย รวมทั้งได้รับการปฐมนิเทศจากแหล่งฝึกโดยหัวหน้าหอผู้ป่วยที่เป็นแหล่งฝึก ซึ่งเป็นความร่วมมือที่ดีระหว่างวิทยาลัยและแหล่งฝึกที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาภาคปฏิบัติ สอดคล้องกับการศึกษาของนิสา เชมรัตน์ และคณะ (Kemathad, N., et al.)⁶ ที่พบว่า อาจารย์พยาบาลและพยาบาลวิชาชีพมีความร่วมมือในการฝึกปฏิบัติในคลินิกของนักศึกษาพยาบาลอยู่ในระดับสูง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความร่วมมือกันในการจัดการศึกษาระหว่างสถาบันการศึกษาและแหล่งฝึก เพื่อที่จะลดปัญหาการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล และสอดคล้องกับการศึกษาของสิระยา สัมมาวาจ และไสว นรสาร (Summawart, S., Norasan, S.)⁷ ที่ศึกษาการพัฒนาชุมชนผู้ปฏิบัติเพื่อการสอนคุณธรรม จริยธรรมแก่นักศึกษาพยาบาลที่ขึ้นฝึกภาคปฏิบัติที่ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้มีการปฐมนิเทศนักศึกษาในการฝึกภาคปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งอาจารย์และนักศึกษาเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาในการฝึกภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะประเด็นทางด้านจริยธรรม นอกจากนี้

ในระหว่างการฝึกปฏิบัติงานนั้น แหล่งฝึกโดยพยาบาลวิชาชีพที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพยาบาลเฉพาะโรคได้จัดกิจกรรมการสอนในคลินิกแก่นักศึกษาที่ขึ้นฝึกปฏิบัติ เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพยาบาล นอกจากนี้ยังได้ถ่ายทอดเกี่ยวกับการประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแก่นักศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของ เยาวลักษณ์ โพธิดารา (Phothidara, Y.)⁸ เกี่ยวกับการพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ทางการพยาบาลโดยการสนทนากลุ่มจัดโครงการนำเสนอในชั้นเรียนและอภิปราย วิเคราะห์วิจารณ์เพิ่มขึ้น ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิเคราะห์ปัญหา และเรียนรู้จากสถานการณ์จริง นอกจากนี้ปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนในการฝึกภาคปฏิบัติที่จะผลิตบุคลากรทางการพยาบาลที่มีคุณภาพดี จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากอาจารย์ที่มีคุณวุฒิสูง มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์การสอนเป็นอย่างดี มีจำนวนที่เพียงพอ เพื่อการเรียนการสอนจะได้ดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ และนักศึกษาที่สำเร็จออกมา จะได้เป็นผู้ที่มีความรู้ มีทักษะความสามารถในการทำงานสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนในคลินิก โดยมีผู้ป่วยเป็นกรณีศึกษา ทำให้นักศึกษามีความรู้และประสบการณ์เข้าใจมากยิ่งขึ้น จำนวนอาจารย์นิเทศ และจำนวนนักศึกษามีความเหมาะสมที่จะดูแลนิเทศนักศึกษาขณะปฏิบัติงานได้ทั่วถึง ใกล้ชิดการเรียนภาคทฤษฎีทั้งในด้านการบรรยาย สาธิต สร้างสถานการณ์จำลอง สิ่งเหล่านี้สามารถทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ไปประยุกต์ในภาคปฏิบัติได้ ทำให้เกิดทักษะความชำนาญการปฏิบัติการพยาบาลยิ่งขึ้น

เปรียบเทียบปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลระหว่างชั้นปี ซึ่งผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน

ปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยโดยภาพรวม จำแนกรายด้านแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายชั้นปี พบว่า ปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ด้านบุคคล ด้านอาจารย์ผู้นิเทศ ด้านพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแหล่งฝึก และด้านสุขภาพกายและจิตใจ มีค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยระหว่างชั้นปีที่ 2 กับ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 2 กับ ชั้นปีที่ 4 แตกต่างกัน ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่านักศึกษาพยาบาลในความเป็นปัจเจกบุคคลที่มีความแตกต่างกัน ย่อมมีพฤติกรรมการเรียนรู้ในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากพฤติกรรมของบุคคลตามแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ ที่กล่าวว่าพฤติกรรมของบุคคลเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ 2 ลักษณะ ลักษณะแรกคือบุคคลเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของตนเอง การเรียนรู้ดังกล่าวบุคคลจะรวบรวมประสบการณ์ต่างๆ ไว้เป็นข้อมูล ทำให้สามารถเลือกได้ว่าควรจะแสดงพฤติกรรมอย่างไร เพื่อให้ได้ผลตามที่พึงพอใจเมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายกับสิ่งเร้าที่บุคคลประสบมาแล้วในอดีต อีกลักษณะหนึ่งคือพฤติกรรมของบุคคลเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ โดยผ่านตัวแบบเป็นการเรียนรู้ ที่บุคคลสังเกตจากพฤติกรรมของตัวแบบ ซึ่งอาจเป็นบุคคลในครอบครัวหรือในสังคม⁹ สำหรับในประเด็นของอาจารย์ผู้นิเทศประจำหอผู้ป่วยที่มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยที่แตกต่างกันนั้น สามารถอธิบายได้ว่า การนิเทศนักศึกษาพยาบาลในแต่ละชั้นปีของอาจารย์ผู้นิเทศมีความแตกต่างกันตามลักษณะของรายวิชาที่ฝึกปฏิบัติ โดยในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ซึ่งผ่านการฝึกภาคปฏิบัติมาแล้ว อาจารย์ผู้นิเทศมีความเชื่อมั่น ไว้วางใจในตัวนักศึกษาและสามารถที่จะนิเทศอยู่ห่างๆ ได้ แต่สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ซึ่งเป็นการฝึกปฏิบัติงานในครั้งแรก ต้องมีการนิเทศอย่างใกล้ชิด มีความเข้มงวดกับนักศึกษา

รวมทั้งการนิเทศในแต่ละกิจกรรม อาจารย์ผู้นิเทศต้องมีความรวดเร็วในการประเมินพฤติกรรม การปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษา และให้ข้อเสนอแนะแบบทันทีทันใด เพื่อประโยชน์ต่อคุณภาพการพยาบาล จึงอาจสร้างความกดดันให้กับนักศึกษาพยาบาลได้ ส่วนพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแหล่งฝึกนั้น อาจด้วยภาระงานในหอผู้ป่วยที่มีมาก ส่งผลให้ไม่มีเวลาในการที่จะสาธิตการปฏิบัติการพยาบาลแก่นักศึกษาพยาบาล และต้องมีความเข้มงวดในการฝึกงาน เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น ทั้งกับนักศึกษาพยาบาลและผู้รับบริการ ส่วนในประเด็นของภาวะสุขภาพกายและจิตใจของนักศึกษาพยาบาล เกิดจากการที่มีการเตรียมความพร้อมไม่เพียงพอสำหรับการฝึกปฏิบัติงาน ส่งผลให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวลความกลัว และจากปัญหาสุขภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลสอดคล้องกับการศึกษาของมณฑล ลิมทองกุล และสุภาพ อารีเอื้อ (Limthongkul, M., Aree-Ue,S.)³ ที่พบว่า อาจารย์ผู้นิเทศบนหอผู้ป่วย การสร้างสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาพยาบาลกับพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแหล่งฝึก และภาวะสุขภาพของนักศึกษาพยาบาล เป็นแหล่งของความเครียดสำหรับนักศึกษาพยาบาลในการขึ้นฝึกปฏิบัติงาน ฉะนั้นจึงเป็นสาเหตุทำให้นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 กับ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 2 กับ ชั้นปีที่ 4 มีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยที่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ยังพบว่า ปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยด้านเพื่อนร่วมงาน ด้านสถานที่/ ระยะเวลาในการฝึกงาน และด้านองค์ความรู้ มีค่าเฉลี่ยคะแนนปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยระหว่างชั้นปีที่ 2 กับ ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 3 กับ ชั้นปีที่ 4 แตกต่างกันสามารถอธิบายได้ว่า ในการขึ้นฝึก

ปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลนั้นต้องฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม โดยในแต่ละกลุ่มจะมีการเปลี่ยนแปลงทุกปี ดังนั้นนักศึกษาพยาบาลต้องมีการทำงานเป็นทีม และเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้ากับเพื่อนในกลุ่ม หากสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อนในกลุ่มไม่ดี ก็จะมีผลให้เกิดปัญหาขึ้นมาได้ เพราะฉะนั้นเพื่อนในกลุ่มจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ส่วนในประเด็นของสถานที่ฝึกปฏิบัติงานและระยะเวลาในการฝึกงานที่พบปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยมีความแตกต่างกันนั้น อธิบายได้ว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ซึ่งขึ้นฝึกปฏิบัติงานในครั้งแรก นักศึกษายังไม่มีประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยมากพอ ยังไม่คุ้นเคยกับสถานที่ ก่อให้เกิดความกลัวต่อการทำงานที่อาจเกิดความผิดพลาดขึ้นได้ ต้องเผชิญกับภาระงานต่างๆ ที่ยังไม่เคยปฏิบัติมาก่อน^{3,10} รวมทั้งการเปลี่ยนสถานที่ฝึกปฏิบัติงานเร็วเกินไป ในระยะเวลาอันสั้น ส่งผลให้นักศึกษาปรับตัวไม่ทันกับสถานที่ใหม่ รวมทั้งระยะเวลาการฝึกปฏิบัติงานของชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 4 มีความแตกต่างในแต่ละรายวิชา และการเตรียมตัวด้านองค์ความรู้ของนักศึกษาพยาบาลในการขึ้นฝึกปฏิบัติงานที่ไม่เพียงพอ นักศึกษาไม่กล้าถามหรือเข้าพบอาจารย์ผู้นิเทศเพื่อขอคำปรึกษา และนักศึกษาไม่สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้จากภาคทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานได้ ล้วนส่งผลต่อการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยทั้งสิ้น ฉะนั้นจึงเป็นสาเหตุทำให้นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 3 กับ ชั้นปีที่ 4 มีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาด้านสุขภาพกายและจิตใจในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างรุ่นพี่ - รุ่นน้อง อย่างเป็นรูปธรรม

1.2 ควรมีการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาด้านความรู้ในประเด็นที่สำคัญของงานในแต่ละชั้นปีก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติงาน เพื่อให้ นักศึกษาสามารถที่จะฝึกปฏิบัติงานได้อย่างมั่นใจ

1.3 ควรมีการประสานงานเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละรายวิชา กับพยาบาลที่ปฏิบัติงานประจำแหล่งฝึกอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงอิทธิพลภายนอกที่มีผลกระทบต่อภาคปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล

2.2 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วยในแต่ละรายวิชา

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ได้แก่ ดร.ศรินยา พลสิงห์ชาญ อาจารย์ศศิธร วิโสรัมย์ และ คุณโคเมธ เสริมศรี ที่กรุณาให้ข้อชี้แนะปรับปรุงเครื่องมือวิจัย รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

REFERENCES

1. Klunklin, A. Problem-Based Learning in Nursing Education. 2nd ed. Chiang Mai: Siampimnana, 2013. (in Thai)
2. Kejkornkaew, S. Clinical Teaching Management by Using Reflective Thinking Approach. Journal of Nursing and Health Sciences, 2009; 3(3): 10-17. (in Thai)
3. Limthongkul, M., Aree-Ue, S. Sources of Stress, Coping Strategies, and Outcomes among Nursing Students during their Initial Practice. Ramathibodi Nursing Journal, 2009; 15(2): 192-205. (in Thai)
4. Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 1970 ; 30(3): 607-610.
5. Chirawatkul, A. Statistics for Health Sciences Research. Bangkok: Witthayaphat, 2009. (in Thai)
6. Kemathad, N., Keitlertnapha, P., Klunklin, A. Collaboration for Clinical Practice of Nursing Students of the Praboromarajchanok Institute in Northern Regions as Perceived by Nursing Faculties and Professional Nurses. Journal of Nursing and Education, 2009; 2 (3): 64-76. (in Thai)
7. Summawart, S., Norasan, S. Development Community of Practice to Teach Ethical Issues for Nursing Students during Clinical Practice. Ramathibodi Nursing Journal, 2013; 19(2): 168-182. (in Thai)
8. Phothidara, Y. Nursing Education Management : For Students Generation Y. Journal of Nursing Science & Health, 2011; 34(2): 61-69. (in Thai)
9. Bandura, A. Social Learning theory. Englewood Cliffs, N. J.: Prentice-Hall, 1977.
10. Saito, S.A., Voraharn, W. and Senarak W. Happiness of Undergraduate Nursing Students, Faculty of Nursing, Khonkaen University. Journal of Nursing Science & Health, 2011; 34(2): 70-79. (in Thai)